

Յարգելի Խմբագիր-խմբագրուհի,

Որքան որ փափաքելի է լսել տարբեր տեսակետներ հարցի մը շուրջ, նույնքան կարելու է այդ տեսակետներու ներկայացման լրիւ ճշգրտութիւնն ու տուեալներու անշփոթութիւնը:

Տիկին Լատրա Յովսէփեանի հայրենասիրական արտայայտութիւնները ո՛չ մէկ առարկութեան ծնունդ կուտան: Սակայն երբ ան նույնիսկ հարեւանցի կերպով կը հպի ՀԲԸՄի անարդարանալի որոշման, արդարանալի եզր մը որոնել սույն կազմակերպութեան անցեալին գործածած անտրամաբան, ձախորդ ու անհիմն պատճառաբանութիւնները, կրկնակի ներկայացնելով մեզի Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը (ՄԿՀ)ն փակելու, չենք կարող լռութեամբ անտեսել զայն, որքան որ անտեսուելու արժանի ըլլայ այդ:

ՄԿՀն ապօրինի կերպով փակելու որոշում տալը եւ գոյացած հասոյթը Հայաստան փոխադրելու առաջադրումը ո՛չ հայրենասիրութիւն է, ոչ ալ հայրենիքին օգնութիւն: Հայաստան ունի իր անթիւ դպրոցները, որոնցմով տեղույն ու շրջակայքի կրթական կարիքները լիովին կը բուարարուին, իսկ Սփիւռքի կարելորագոյն կրթօճախներէն մին, ՄԿՀն քանդելու «բարեգործ» որոշումը, զայն յաւերժ կորստեալներու ցանկին կ'աւելցնէ:

Ամենամեծ սխալն է գերադասական բաղդատութեան ենթարկել Հայրենիքն ու Սփիւռքը: Ծակատագրական դիպուածներու պատճառով, վերջին իննսուն տարիներու ընթացքին կերտեցինք Հայ Սփիւռք մը, Հայաստանի կողքին: Սփիւռքը դարձաւ մեզի հայրենիք: Հաւաքական ու անհատական մեծ զոհողութիւններով գեղարուեստի, գիտական, առեւտրական միջազգային չափանիշներով կրթական կոթողներ հիմնեցինք, որոնցմէ մին է ՄԿՀն:

Որեմն որքան որ Հայրենիքի երազն ու սերը Սփիւռքահայութեան համար եղաւ իւրան հայ մնալու, նոյն չափով Սփիւռքի մեր գոյութիւնը եղաւ յոյս՝ Հայաստանի ամենադժուարին շրջաններուն: Ներկայիս Հայաստան, նախկին Սովետական երկիրներէն ամենակայուն ու յտաջադէմներէն մին է, մասամբ Սփիւռքահայութեան ջանքերուն շնորհիւ: Ծայրայեղ կարճատեսութիւն է ՀԲԸՄի ու իր գաղափարակիցներուն համար ինքնակոչ հանգամանքով քանդել ու վաճառել ազգային հաստատութիւններ, անկեալ լումայի ու «փոխադրել» զանոնք Հայաստան: ՄԿՀի պատմական կարելորութիւնը, յաջողութիւնն ու իմաստը Կիպրոսի մէջ է միայն, ոչ այլուր: Մնաց որ, Տիկին Յովսէփեանի ձեռք գարկած նիւթին կորիզը ո՛չ հայրենասիրութեան, ոչ ալ ինչպէս կը գրէ. «Հայկական դպրոցը կը պահենք... եթէ տրամաբանական յարաբերութիւն պահէ, օգուտի ու ծախսի միջեւ»ի վրայ հիմնուած է:

Ենթադրութեանս մէջ կրնամ սխալած ըլլալ սակայն այնպէս կը թոյլ թէ Տիկին Լատրա Յովսէփեան Մելգոնեան եղբայրներու, Պոլսոյ Պատրիարքին եւ ՀԲԸՄի միջեւ ստորագրուած Պայմանագրութեան կամ տեղեակ չէ կամ այդ պայմանագրութեան օրինական ու բարոյական պատասխանատուութեանց կարելորութիւնը կ'անտեսէ:

Օրինապէս որեւէ կազմակերպութիւն գերադաս չէ եւ ինքնագլուխ չի կրնար գործել իրեն վստահուած Կտակ-Պայմանագրութեան մը առօրեայ մատակարարութեան սահմանագիծերէն: Բարերարները Կտակին ո՛չ մէկ համարին մէջ կը յայտնեն թէ ՄԿՀի դրամագլուխն ու կալուածները ՀԲԸՄի սեփականութիւնը կը դառնան:

Անոնք յստակ տեսիլքով ու բժախնդիր մանրամասնութեամբ պատրաստած են իրենց Կտակը, նախատեսելով ամէն տեսակի պատահար, մասնաւորաբար նիւթականի մատակարարութիւնը ապագայի նկատմամբ:

Այդ Կտակ-Պայմանագրութիւնը ո՛չ մէկ կէտի մէջ կ'արդարացնէ ՀԲԸՄի ծախսերու պատրուակով տուած պատճառաբանութիւնները ՄԿՀն փակելու: Եթէ ՀԲԸՄի

վարչությունները յարգած ըլլային Մելգոնեան եղբայրներու Պայմանագրութեան կանոնները ՄԿՀ ցկեանս ինքնաբաւ պարտէր ըլլալ:

Գալով Տիկին Լաուրա Յովսէփեանի մնացեալ չքմեղանքները, որոնք կրկնութիւններն են ՀԲԸՄի եւ իր խօսնակներուն հեղինակած յանկերգներուն՝ հետեւեալ պատասխաններուն կը կարօտին. նկատի ունենալով որ ՀԲԸՄ օրինաւոր, բարոյական ու էական որեւէ պատճառ չունի ՄԿՀն փակելու նիւթական անբաւարարութեան կամ այլ պատճառներով, բացի, երբ Մելգոնեան բարերարներու հսկայական դրամագլուխը անհաշի ծախսուած ըլլայ տարիներու ընթացքին՝ ատոր պատասխանատուները միայն ՀԲԸՄի վարչությունները կրնան ըլլալ եւ ո՛չ թէ Տիկին Յովսէփեանի երեսակայած «անհամեմատ ծախար»:

Տիկինը կը շարունակէ. «Հայ դպրոց պահելը որպէսզի տասնեակ մը աշակերտներ կարողանան անգլիական համալսարանները յաճախել, քիչ մը շատ շոպոյութիւն չէ՞ մեր փոքր ազգի համար»: Արդարեւ, եթէ փակենք ՄԿՀն արգելք հանդիսանալով տարեկան այդ քանի մը տասնեակ աշակերտներուն անգլիական համալսարանները յաճախելուն, այն ատեն չէ՞ որ մեր ազգը աւելի պիտի նուազի ու փոքրանայ: «Հայկական դպրոցը կը պահենք... միայն... եթէ օգուտ բերէ ազգին...»: Արդեօք Տիկինը ըսել կ'ուզէ թէ ՄԿՀն օգուտ չի՞ բերեր ազգին: Ինչպէս վերելը նշեցի՝ պիտի բաւականանամ պարզապէս կրկին յիշեցնելով թէ գաղափարներու համակցութիւնը ու տուեալներու ճշգրտութիւնը միշտ քաջալերելի ու փափաքելի է նմանօրինակ հարցերու մէջ:

Ընդհանրապէս ՄԿՀի աշակերտութեան թիր եղած է համեստ (շուրջ երկու հարիւր) ո՛չ թէ աշակերտներուն պակասին պատճառով, այլ նոր աշակերտներու համար յառաջադէմ ու ցայտուն յայտարարութիւններու պակասին պատճառով:

Փակեմ փոքր լուսաբանութեամբ մը. հակառակ որ Մելգոնեան եղբայրները իրենց Կտակ-Պայմանագրութեան մէջ ամէն տեսակի հաւանականութեանց մանրամասնութիւններ եւ ուղեգիծեր որոշած են, ՄԿՀն փակելու ո՛չ մէկ նախատեսութիւն կը ներկայացնեն, որովհետեւ Հաստատութեան նիւթական բոլոր կարիքները ապահոված են անոնք իրենց հսկայական դրամագլուխի եւ կալուածներու նուիրատուութեամբ ՄԿՀն յաւիտեան շարունակելու: Ընդհակառակը, անոնք նախատեսած են ՀԲԸՄի ձախողութեան կարելիութիւնը, որու պարագային ՄԿՀի տնտեսութիւնը պարտի փոխանցուի վարիչ մարմնի մը, որ թէ՛ փափաքով, թէ՛ ալ կարող՝ Մելգոնեան եղբայրներու երազը, փափաքն ու Կտակ-Պայմանագրութիւնը տեսականացնելու հայ ազգին բարօրութեան համար:

ԱՐՄԱՆ ԱՅԱԼԹՈՒՆ

(Մելգոնեանցի) Ուանքովըր, Գանատա